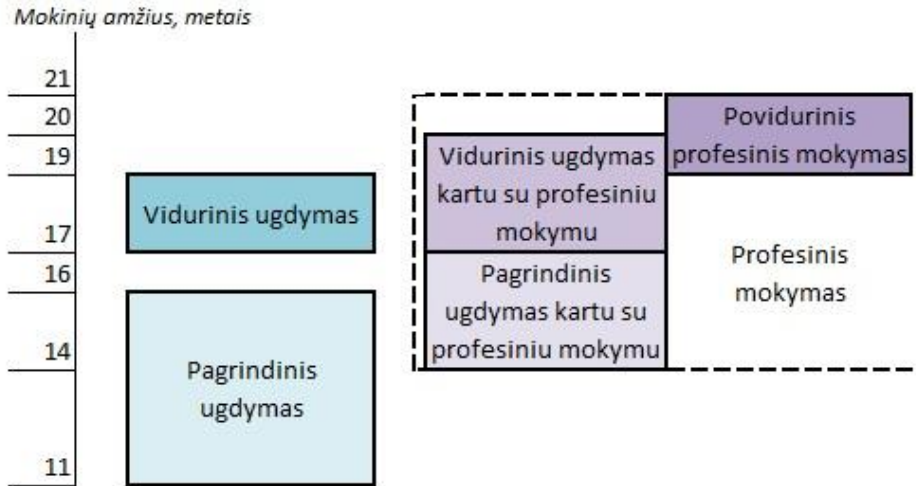

PROFESINIO MOKYMO BŪKLĖS APŽVALGA 2017

dr. Tadas Tamošiūnas

*Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro
direktorius*

PROFESINIO MOKYMO SISTEMA

Pirminio profesinio mokymo programose mokosi 42 tūkst. mokinių.

Kasmet baigusiems tęstinio profesinio mokymo programas išduodama apie 13-14 tūkst. diplomų.

Veikia 74 profesinio mokymo įstaigos, iš jų 70 savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina Švietimo ir mokslo ministerija.

Iš 70 įstaigų 44 yra biudžetinės, 26 – viešosios įstaigos.

Profesinio mokymo įstaigose dirba 4,2 tūkst. švietimo darbuotojų, iš jų:

- 1,2 tūkst. – bendrojo ugdymo mokytojų;
- 2,3 tūkst. – profesijos mokytojų;
- 308 – vadovai (įskaitant pavaduotojus ugdymui ir skyrių vedėjus);
- 323 – pagalbos mokiniui specialistai.

ES IR NACIONALINIŲ LYGMENIU SUTARIAMA, KAD PROFESINIO MOKYMO SISTEMA TURI:

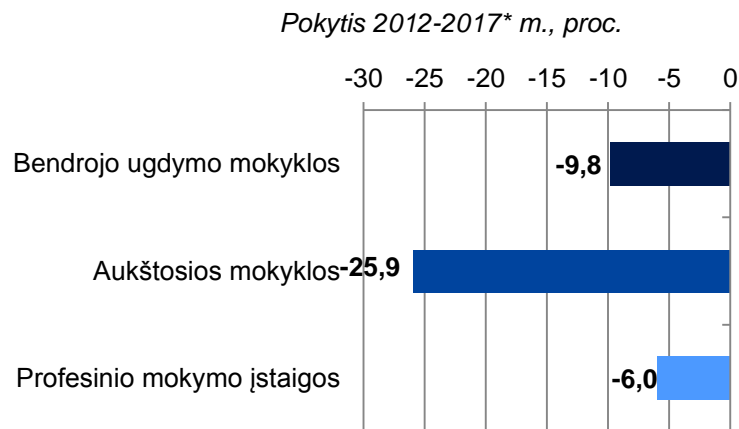
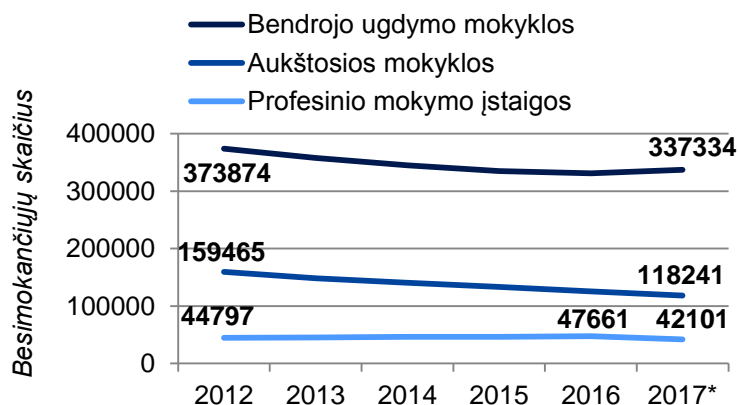
- VEIKSMINGAI ATLIEPTI DARBO RINKOS POREIKIUS**
- BŪTI LANKŠČIA IR KRYPTINGAI ATSINAUJINANČIA**
- PASIŽYMĖTI EFEKTYVIU VALDYMU**
- DISPONUOTI TINKAMAIŠ ŽMOGIŠKAISIAIS IŠTEKLIAIS**

KĄ ŠIUO POŽIŪRIU BYLOJA BŪKLĖS ANALIZĖ?

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE DAUGĖJA PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ, KOLEGIJŲ IR UNIVERSITETŲ ABSOLVENTŲ

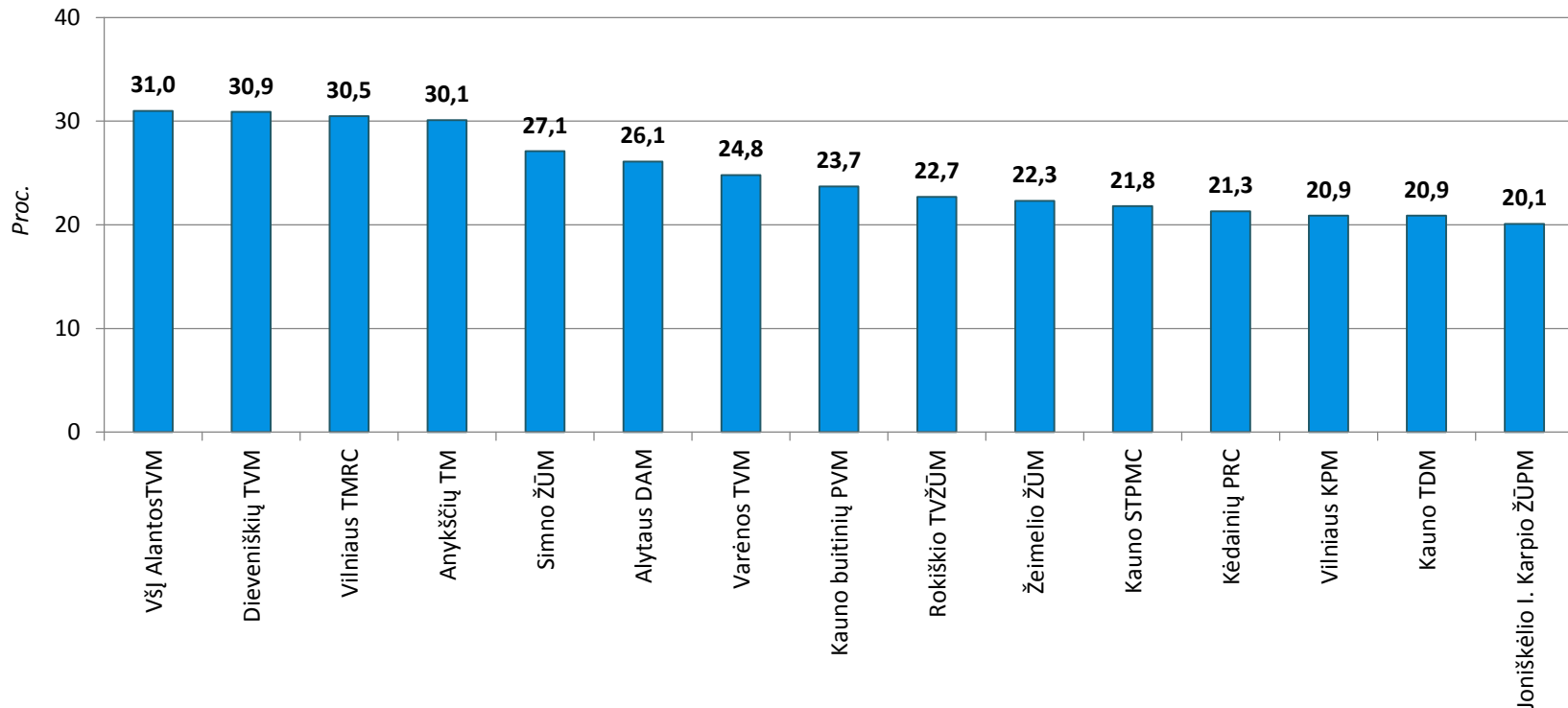
TAI LEIDO PROFESINIO MOKYMO SISTEMAI IŠLAIKYTI DIDĖJANTĮ BESIMOKANČIŲJŲ SKAIČIŲ

BESIMOKANČIŲJŲ SUMAŽĖJO TIK 2017 M. (-11 PROC. LYGINANT SU 2016 M.*) ĮVYKDŽIUS CENTRALIZUOTĄ PRIĖMIMĄ

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE DAŽNAI NE PIRMOS KVALIFIKACIJOS SIEKIANČIŲ ASMENŲ DALIS SUDARĖ NUO PENKTADALIO IKI TREČDALIO VISŲ BESIMOKANČIŲJŲ JOSE

Siekiančių ne pirmos kvalifikacijos dalis profesinio mokymo įstaigose 2016-2017 m. m. pabaigoje

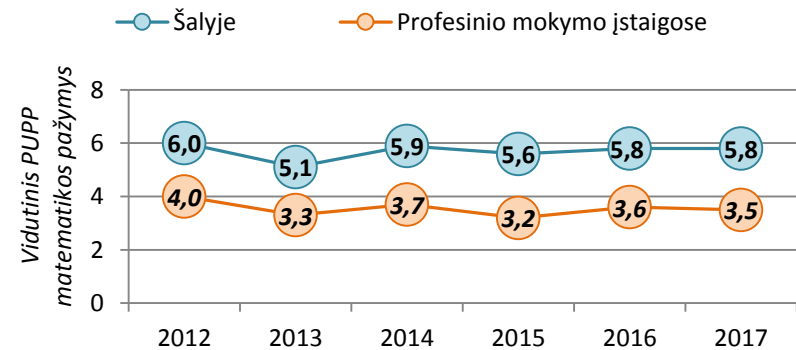
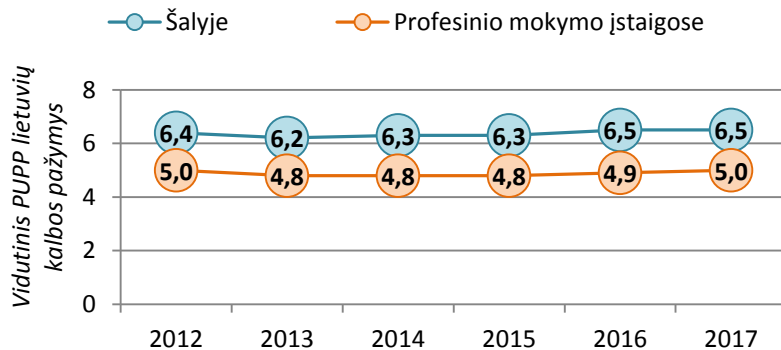
PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE SIEKIANČIŲ ĮGYTI PAGRINDINĮ IŠSILAVINIMĄ MOKINIŲ PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMAI (PUUP) YRA PALYGINTI ŽEMI.

Tik 57 proc. mokinių gauna teigiamus PUPP įvertinimus (bendrojo ugdymo mokyklose tokių mokinių dalis yra ne mažesnė kaip 80 proc.)

Vidutinis PUPP matematikos pažymys yra tik 3,5 balo (bendrojo ugdymo mokyklose – 5–6 balai).

Vidutinis PUPP lietuvių kalbos pažymys yra 5 balai (bendrojo ugdymo mokyklose 6–7 balai).

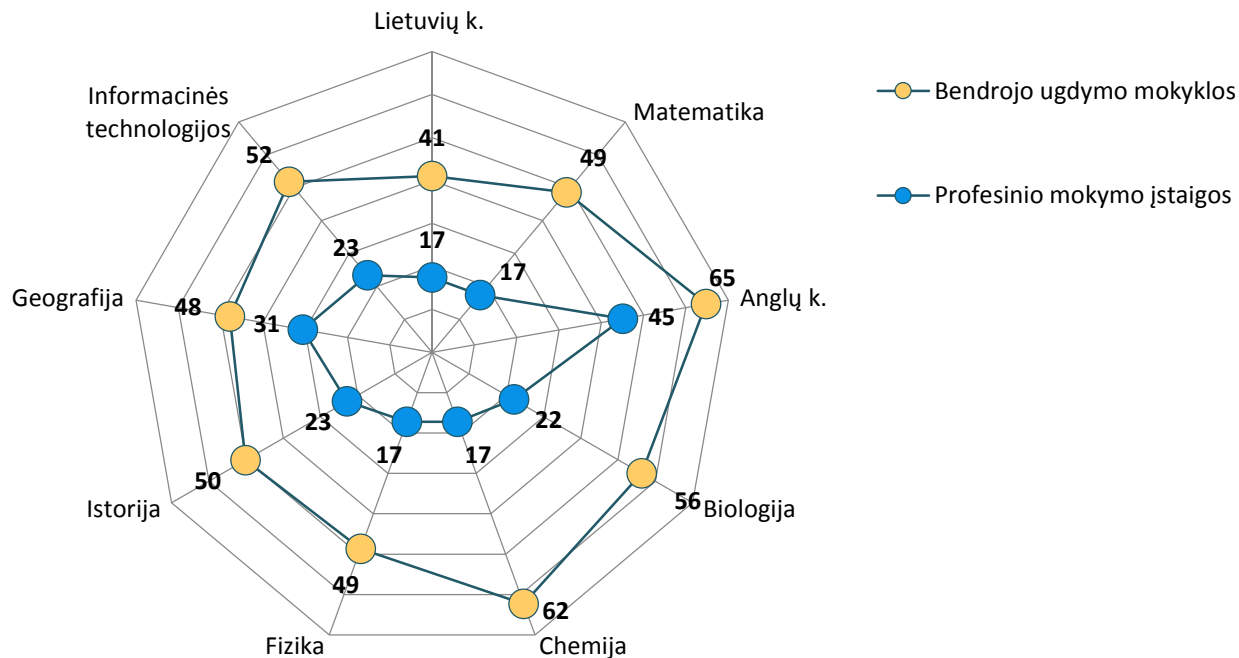
Profesinio mokymo įstaigų mokinių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatų kaita 2012–2017 m.

VALSTYBINIAI BRANDOS EGZAMINAI TARP PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ ABITURIENTŲ NĖRA POPULIARŪS

Vidutiniškai vienas profesinio mokymo įstaigos abiturientas renkasi laikyti 0,6 valstybinio brandos egzamino, o kitų bendrojo ugdymo mokyklų – 3,4 valstybinius brandos egzaminus.

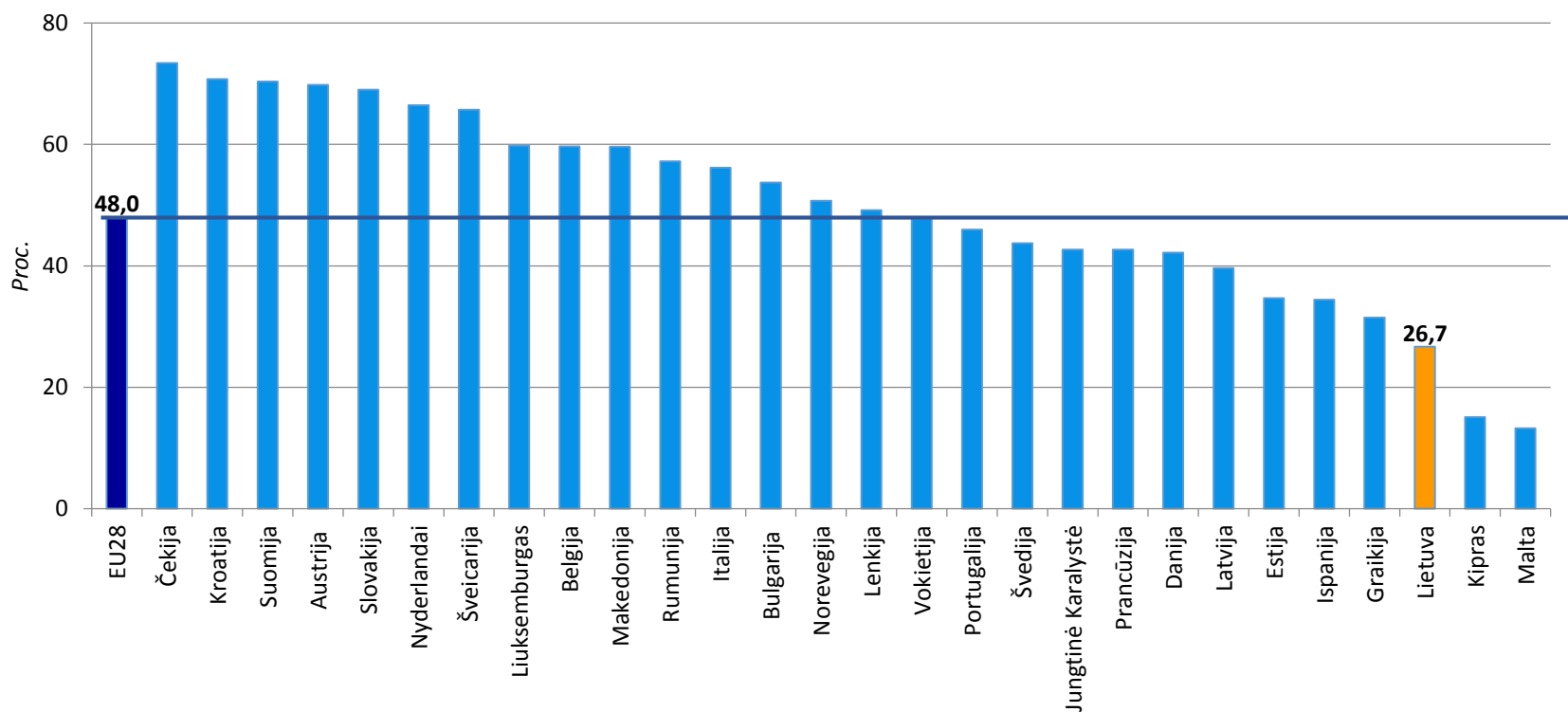
AUKŠČIAUSIUS ĮVERTINIMUS MOKINIAI GAUNA IŠ ANGLŲ KALBOS

Profesinio mokymo įstaigų abiturientų valstybinių brandos egzaminų rezultatai (įvertinimų vidurkis balais) 2017 m.

MOKINIŲ, KURIE SIEKIA ĮGYTI KVALIFIKACIJĄ KARTU SU VIDURINIU IŠSILAVINIMU, DALIS YRA VIENA ŽEMIAUSIŲ ES, ŠALYJE POPULIARĖJA POVIDURINIS PROFESINIS MOKYMAS

Mokinių, kurie kartu su profesija siekia įgyti ir vidurinį išsilavinimą, dalis (ISCED 3) 2014 m.

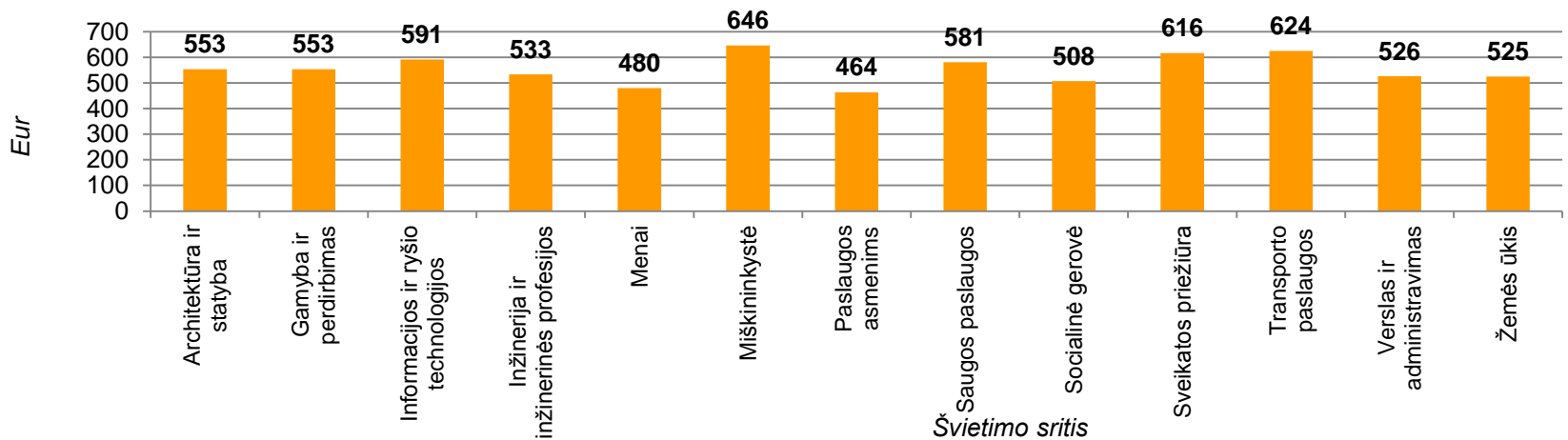
Duomenų šaltinis: CEDEFOP

PROFESINIO MOKYMO ABSOLVENTŲ ĮSIDARBINAMUMAS IR PAJAMOS

Praėjus metams po pirminio profesinio mokymo programos baigimo dirbo **59 proc.** 2014 m. ir **60 proc.** 2015 m. absolventų. Iš jų vidutiniškai **63 proc.** dirbo įgytą kvalifikacijos lygmenį atitinkančiose darbo vietose.

Vidutinės profesinio mokymo programos 2015 m. absolvento pajamos 12 mėn. po mokymosi baigimo siekė **525 eurus**. Palyginimui, I ir II studijų pakopos absolventų pajamos atitinkamai siekė vidutiniškai **745 eurus**, o vidutinis darbo užmokestis (bruto) šalyje – **772 eurus**.

2015 m. laidos profesinio mokymo absolventų vidutinės pajamos 12 mėnesių po profesinio mokymo programos baigimo

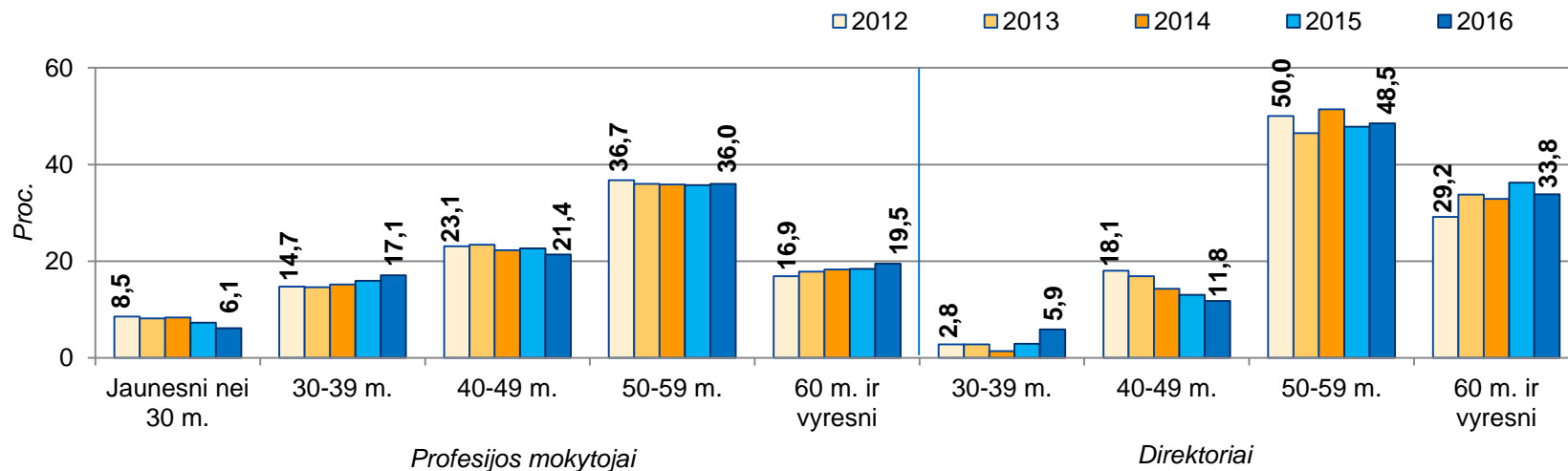

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ PEDAGOGINĖ BENDRUOMENĖJE VYRAUJA BRANDAUS AMŽIAUS ASMENYS

Vyresnių kaip 50 metų:

- bendrojo ugdymo mokytojų, dirbančių profesinio mokymo įstaigose, ir profesijos mokytojų dalis siekia **55 proc.**
- profesinio mokymo įstaigų direktorių pavaduotojų ugdymui ir skyrių vedėjų – **62 proc.**
- direktorių – **82 proc.** Kas trečias profesinio mokymo įstaigos vadovas yra 60 metų ar vyresnio amžiaus, o kas dešimtas – sulaukęs 65 metų ar vyresnio amžiaus.

Profesinio mokymo įstaigose dirbančių profesijos mokytojų ir direktorių pasiskirstymas pagal amžių

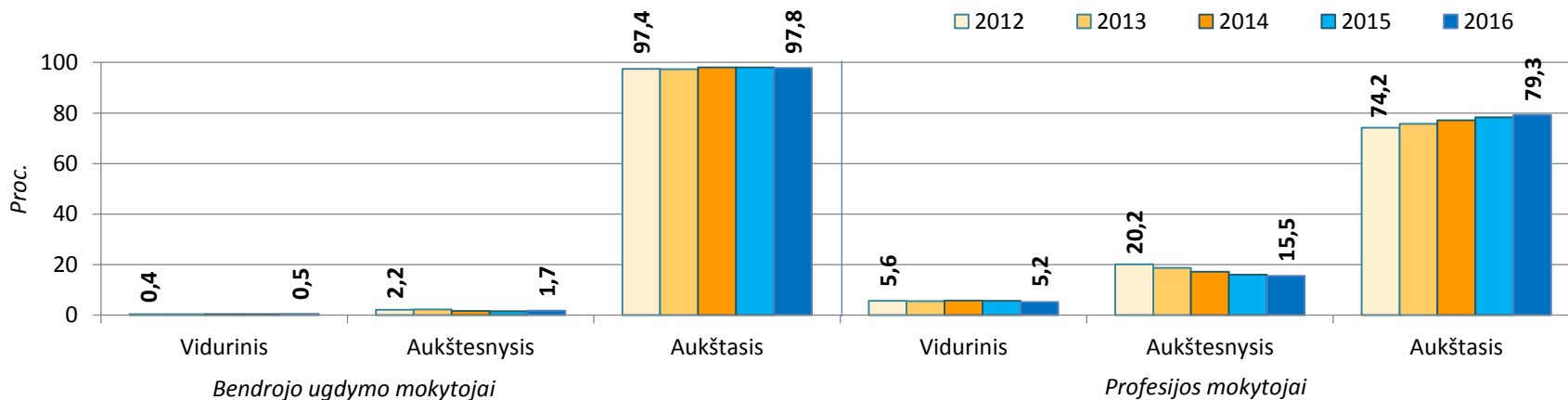

TIK 48 PROC. PROFESIJOS MOKYTOJŲ YRA ĮGIJĘ PEDAGOGO KVALIFIKACIJĄ

52 proc. profesijos mokytojų bazines pedagogines ir psichologines žinias, suteikiančias teisę dirbti mokytoju, yra įgiję pedagoginių–psichologinių žinių kurso metu.

Remiantis įvairių respondentų vertinimais apibendrintai pedagoginių–psichologinių žinių kurso kokybė yra nepatenkinama.

Profesinio mokymo įstaigose dirbančių mokytojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą 2012–2016 m.

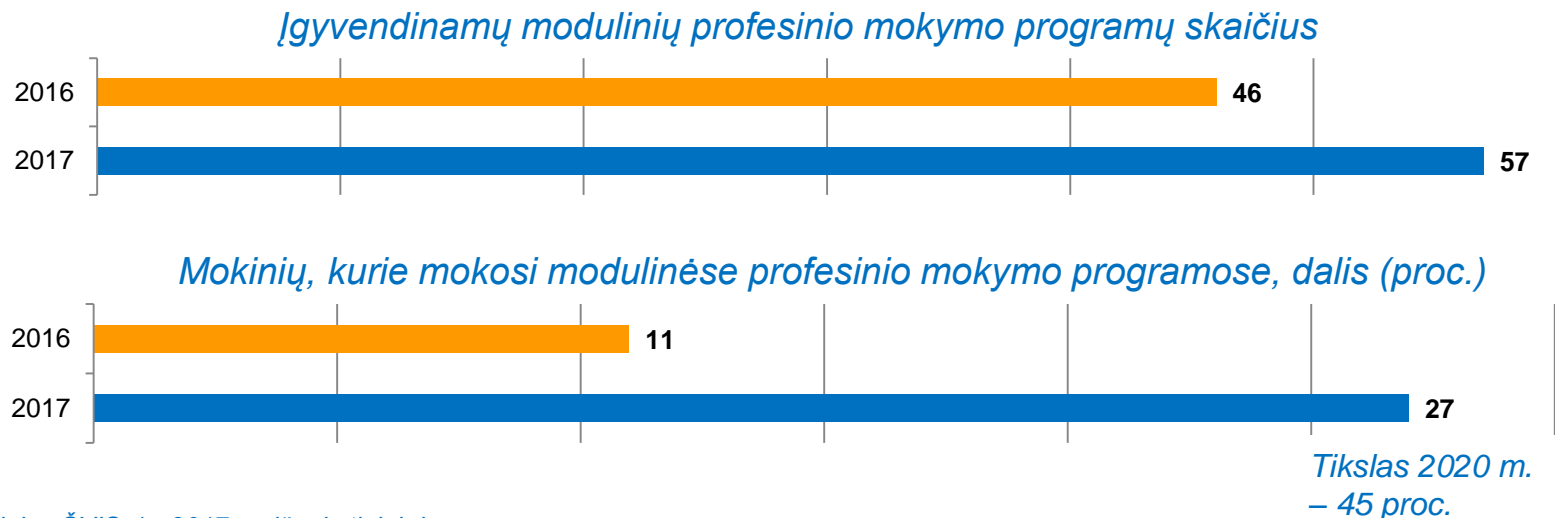
Duomenų šaltinis: ŠVIS
Skaičiavimai: KPMPC

PROFESINIŲ STANDARTŲ RENGIMAS IR TVIRTINIMAS VĒLUOJA

PERĖJIMAS PRIE MODULINIO PROFESINIO MOKYMO NEVYKSTA TAIP SPARČIAI, KAIP TO REIKALAUJA VYKSTANTYS POKYČIAI DARBO RINKOJE

REALUS SAVIŠVIETOS IR NEFORMALIUOJU BŪDU ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS IR PRIPAŽINIMAS YRA FRAGMENTIŠKAS

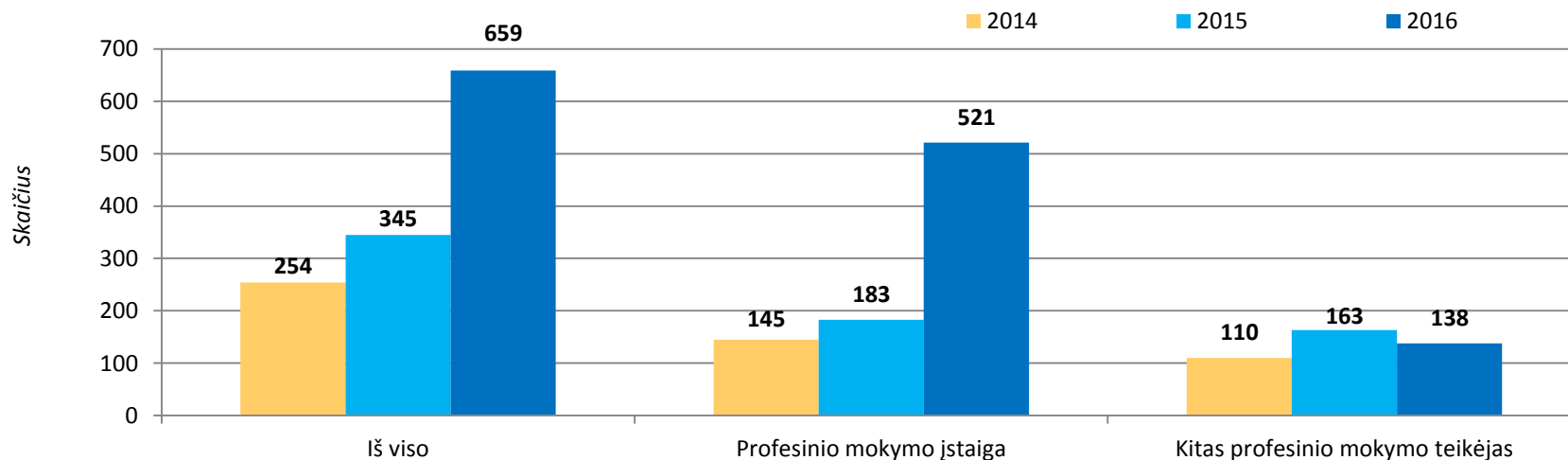
Šiuo metu yra registruotos **76** modulinės profesinio mokymo programos.

PROFESINIO MOKYMO ORGANIZAVIME VYRAUJA MOKYKLINĖ PROFESINIO MOKYMO FORMA

PAMEISTRŲ IR PAMEISTRYSTĘ TAIKANČIŲ PROFESINIO MOKYMO TEIKĖJŲ SKAIČIUS DIDĖJA NEŽYMIAI

Pameistrių kaita 2014–2016 m.

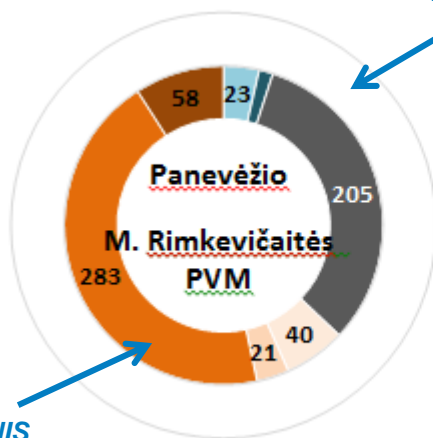
PROFESINIO MOKYMO VALDYMAS IR KOORDINAVIMAS

- Lietuvoje profesinio mokymo valdymas ir koordinavimas Europos Sąjungos valstybių kontekste pasižymi aiškiai išreikšta centralizacija. Tačiau esamo profesinio mokymo modelio veiksmingam funkcionavimui trūksta žmogiškųjų išteklių viešojo administravimo ir švietimo pagalbos srityse, efektyvios atskaitomybės ir darnaus bendradarbiavimo mechanizmų.
- Bandymai decentralizuoti profesinį mokymą įtraukiant į profesinio mokymo įstaigų valdymą įvairius dalininkus iki šiol kontraversiškas: pasitaiko, kad dalininkais tampa palyginti silpnos organizacijos, negalinčios efektyviai prisidėti prie profesinio mokymo įstaigų plėtros, arba tik verslo interesų paisantys ūkio subjektai.
- Planavimas priimant mokinius į profesinio mokymo įstaigas ilgą laiką organizuotas atsižvelgiant į pačių mokyklų siektinus mokinių skaičius, kurie, toli gražu, ne visada atspindi regionų, darbo rinkos poreikius ir atliepia valstybės investicijas. Investicijos į sektorinius praktinio mokymo centrus turėtų tiesiogiai atsispindėti atitinkamai plėtojamose formaliojo profesinio mokymo programose, tačiau dažnai taip nėra.

ĮGYVENDINAMOS PROFESINIO MOKYMO PROGRAMOS NEDERA SU INVESTICIJOMIS Į INFRASTRUKTŪRĄ

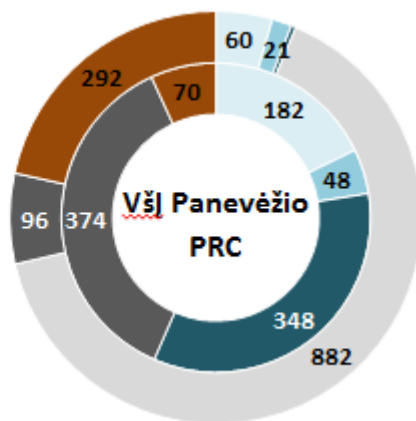
PAVYZDYS: Panevėžio mieste veikiančios profesinio mokymo įstaigos, jų suteikiamų kvalifikacijų pasiskirstymas pagal švietimo sritis

TEŠTINIS MOKYMAS

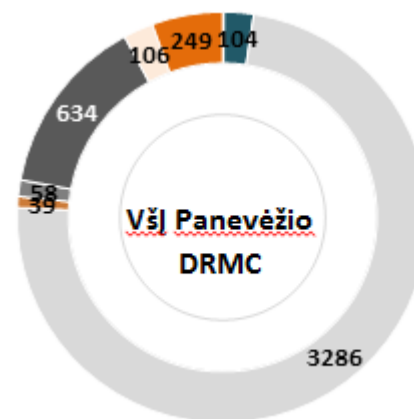

PIRMINIS MOKYMAS

VEIKIA PREKYBOS SPMC

VEIKIA STATYBOS SPMC

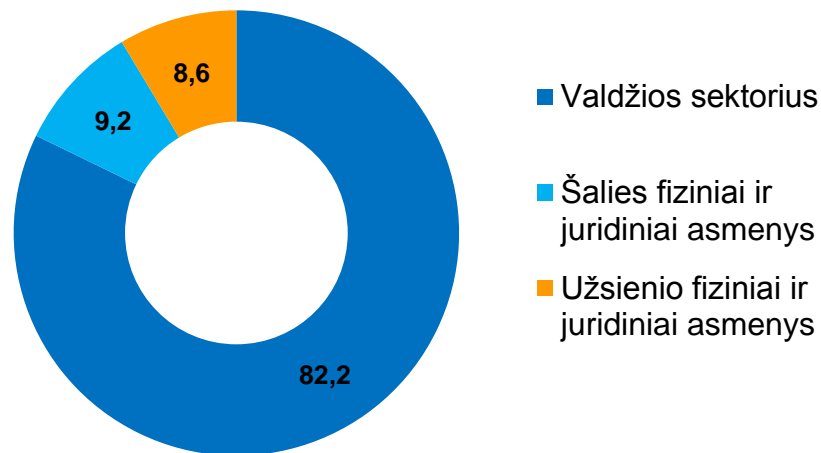

VEIKIA TRANSPORTO SPMC IR VIEŠBUČIŲ, RESTORANŲ IR VIEŠOJO MAITINIMO SPMC

	Architektūra ir statyba		Paslaugos asmenims
	Gamyba ir perdirbimas		Menai
	Informacijos ir ryšių technologijos		Socialinė gerovė
	Inžinerija ir inžinerinės profesijos		Sveikatos priežiūra
	Transporto paslaugos		Verslas ir administravimas
	Saugos paslaugos		Žuvininkystė, miškininkystė, žemės ūkis
	Higiena ir profesinė sveikata		

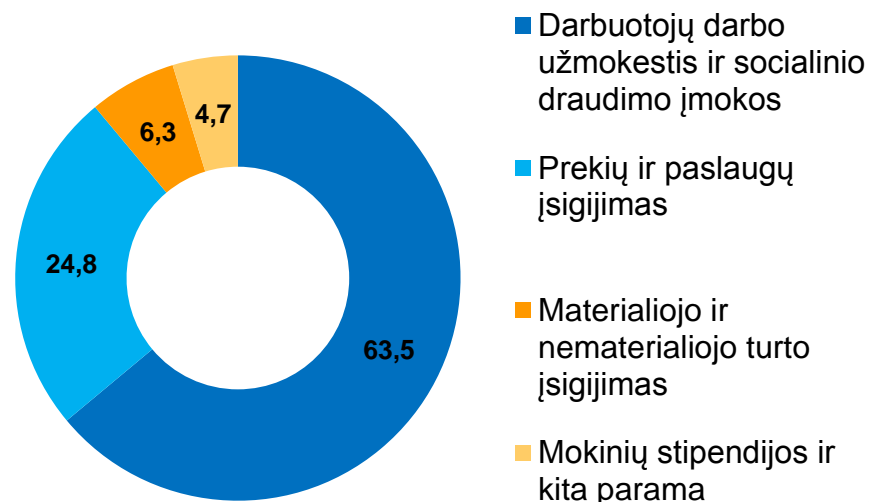
PROFESINIO MOKYMO SEKTORIUS YRA IŠLAIKOMAS VALSTYBĖS

Profesinio mokymo įstaigų lėšų ir pajamų šaltiniai 2015 m.

DIDŽIAJĄ DALĮ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ IŠLAIDŲ SUDARO DARBUOTOJŲ DARBO UŽMOKESTIS

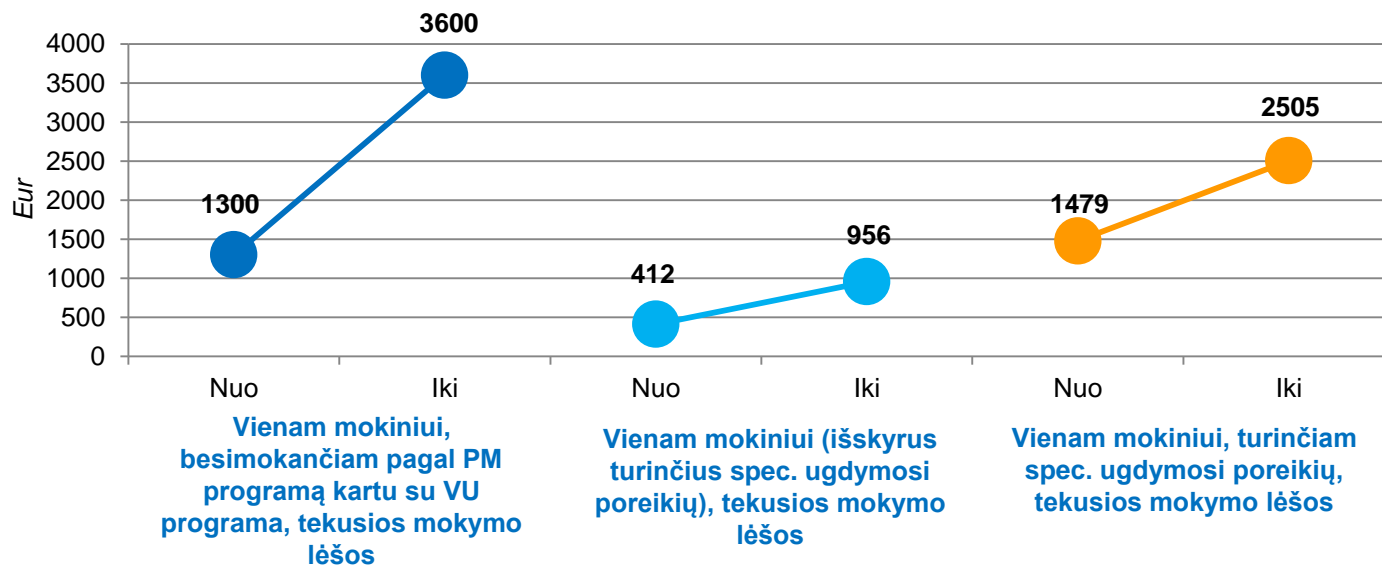
Profesinio mokymo išlaidų struktūra 2015 m.

LĖŠOS, TEKUSIOS VIENO MOKINIO MOKYMUISI SKIRTINGOSE PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE SKIRIASI DAUGIAU NEI 2 KARTUS.

KOKIA YRA PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ NEKILNOJAMOJO TURTO VERTĖ, TIKSLIŲ DUOMENŲ NĖRA.

Valstybės lėšų, tekusių vienam besimokančiajam, skirtumai

**KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS**
Geležinio Vilko g. 12, Vilnius
info@kpmpc.lt, tel. Nr. 249 7126